

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/171/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513204828
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2014:8513204828.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Janou Srokovou v rodinnej veci mal. G. O., nar. XX.XX.XXXX, mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX a mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX, všetky trvale bytom P. XX zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, deti rodičov Z. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. XX, X. toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou a W. O., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P. XX, v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/13/2010-94 zo dňa 18.4.2011 vo výroku o výživnom pre mal. deti tak, že toto výživné zo strany otca mal. detí Z. O., nar. XX.X.XXXX z n i ž u j e pre mal. G. O., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 27,13 eur mesačne, pre mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX zo sumy 80,- eur mesačne na sumu 27,13 eur mesačne a pre mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX zo sumy 80,- eur mesačne na sumu 27,13 eur mesačne, ktoré výživné je otec mal. detí povinný uhrádzať vždy do 20-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky mal. detí W. O., nar. X.X.XXXX, a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

Otec mal. detí podal na tunajší súd návrh na zníženie výživného na U. O., nar. XX.XX.XXXX, Z. O., nar. XX.X.XXXX, G. O., nar. XX.X.XXXX, mal. G. O., nar. XX.XX.XXXX, mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX a na mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX a to na minimálnu výšku, ktorú je reálne schopný platiť. Svoj návrh odôvodnil tým, že v súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody a je bez pracovného pomeru.

Uznesením č.k. 4P/171/2013 - 6 zo dňa 9.10.2013 súd vylúčil konanie v časti týkajúcej sa zníženia výživného pre plnoleté deti U. O., nar. XX.XX.XXXX, Z. O., nar. XX.X.XXXX a G. O., nar. XX.X.XXXX na samostatné konanie.

Uznesením č.k. 4P/171/2013 - 15 zo dňa 15.11.2013 súd ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni /ÚPSVaR/

Súd doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, matke mal. detí spolu s návrhom na vyjadrenie, vo veci nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie výsluchom matky mal. detí, výsluchom otca mal. detí prostredníctvom dožiadaného súdu, kolízneho opatrovníka, listinnými dôkazmi doloženými do spisu a zistil tento skutkový stav.

Otec mal. detí sa toho času nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, bol vypočutý vo veci samej prostredníctvom dožiadaného súdu, pojednávanie sa nezúčastnil, a preto súd pojednával vec v jeho neprítomnosti v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p.

Naposledy bolo o výživnom pre mal. deti rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 2P/13/2010-94 zo dňa 18.4.2011, ktorým boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matke a otcovi mal. detí bola uložená povinnosť platiť výživné pre mal. G. O., nar. XX.XX.XXXX v sume 100,- eur mesačne, pre mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX v sume 80,- eur mesačne a pre mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX v sume 80,- eur mesačne.

Keďže výživné zo strany otca nebolo riadne plnené, domáhala sa matka mal. detí plnenia výživného prostredníctvom exekúcie, ktorá však bola neúspešná, preto požiadala o náhradné výživné, ktoré je takouto formou plnené.

Matka mal. detí na pojednávaní ako aj vo svojom písomnom vyjadrení opakovane uviedla, že nesúhlasí so znížením výživného. Poukázala na tú skutočnosť, že otec mal. detí bez odôvodnenia opustil rodinu, pričom sa aj zadlžil, v dôsledku čoho boli voči nemu a na ich dom vedené exekúcie. Na výživu mal. detí v zmysle posledného rozhodnutia súdu vôbec neprispieval. Matka mal. detí má zdravotné problémy, bola jej diagnostikovaná celiakia, v dôsledku čoho má upravenú stravu s čím sú zvýšené náklady.

Matka mal. detí je zamestnaná v spoločnosti mkem, spol. s r.o. v Starej Ľubovni. Z predložených výplatných pásov vyplýva jej priemerná čistá mesačná mzda za obdobie od apríla 2013 do februára 2014 vo výške 542,87 eur mesačne. Poberá daňový bonus vo výške 107,05 eur a prídavky na dieťa. Je jej vyplácané náhradné výživné vo výške 468,- eur mesačne, a to spolu na 5 detí /3 maloleté a 2 plnoleté/. Býva s deťmi a jej matkou v rodinnom dome v P., ktorého je už v súčasnosti výlučným vlastníkom.

Výdavky na chod domácnosti predstavujú platby za elektrinu vo výške 100,- eur mesačne, plyn vo výške 63,- eur, káblovú televíziu 25,- eur, internet 16,- eur, stočné vo výške 56,- eur. Taktiež náklady súvisiace so zakúpením palivového dreva vo výške 390,- eur. Výdavky so zaplatením miestneho poplatku na za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vo výške 113,88 za osem osôb a dňa z nehnuteľnosti vo výške 22,20 eur. Taktiež spláca stavebný úver, ktoré brala ešte spolu s manželom v roku 2008 po 50,- eur mesačne a úver, ktorý zobrala potom, čo otec mal. detí odišiel zo spoločnej domácnosti, keďže bola bez finančných prostriedkov, kde splátka je vo výške 70,- eur mesačne. V spoločnej domácnosti s matkou mal. detí býva aj jej matka, ktorej mesačný príjem zo starobného dôchodku je vo výške 380,- eur. Na chode domácnosti sa podieľa v rámci svojich možností.

Okrem troch mal. detí má vyživovaciu povinnosť aj dvom plnoletým deťom, ktoré študujú na vysokej škole. Syn Z. O., XX.X.XXXX je študentom 1. ročníka Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, kde býva v internáte. Má zdravotné problémy - astmu, s čím súvisia náklady na lieky vo výške 30,- eur mesačne. Dcéra G. O., nar. XX.X.XXXX je žiačkou 3. ročníka Cirkevného gymnázia sv. Mikuláša v Starej Ľubovni. Syn U. O., nar. XX.XX.XXXX je už samostatný, je zamestnaný. Doposiaľ matke mal. detí finančne pomáhal. Keďže si zakladá rodinu a plánuje svadbu, finančná pomoc z jeho strany už nebude možná, nakoľko bude mať výdavky na vlastnú domácnosť.

Mal. G. O., nar. nar. XX.XX.XXXX je žiačkou 9. ročníka Základnej školy v P.. Má zdravotné problémy - alergiu na mlieko a celiakiu s čím sú zvýšené výdavky na upravenú stravu. Je potrebné kupovať bezlaktózové výrobky s čím sú zvýšené výdavky. Raz ročne absoljuje liečebný pobyt v Dolnom Smokovci. Pripravuje sa na prijímacie pohovory na strednú školu, preto chodí na doučovanie.

Mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX a mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX sú žiačkami 8. ročníka Základnej školy v P.. Mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX je zdravá. Spolu so sestrou navštevujú tanečný krúžok. Mal. Y. O., nar. XX.X.XXXX má helikobaktera, preto raz za tri mesiace absolduje vyšetrenie v Prešove. Obe chodia na doučovanie z matematiky, s čím matka mal. detí výdavky vo výške 12,- eur týždenne.

Otec mal. detí vo svojej výpovedi pred dožiadaným súdom uviedol, že vo výkone trestu odňatia slobody je v dôsledku neplnenia si vyživovacej povinnosti. Majetok nemá, je pracovne zaradený. Zo mzdy mu zrážajú na výživné a ďalšie dlhy. Ostáva mu 15,- eur podľa počtu odpracovaných hodín v tom ktorom mesiaci. Výživné neuhrádzal, pretože nemal z čoho. Živnosť zrušil, istý čas bol nezamestnaný a potom nastúpil na výkon trestu. Nemôže platiť viac ako je možné, preto žiada, aby súd určil sumu, ktorú je reálne schopný platiť.

Kolízny opatrovník navrhol aby súd návrh na zníženie výživného zo strany otca zamietol. Zároveň uviedol, že ak by súd znížil výživné späťne matka mal. detí by bola povinná rozdiel na vyplácanom náhradnom výživnom vrátiť, čím by sa príjem rodiny o to znížil.

Z potvrdenia Ústavu pre výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou doručeného dňa 4.2.2014 vyplýva, že otec mal. detí je t.č. pracovne zaradený. Jeho čistá mzda za obdobie od septembra do decembra 2013 bola vo výške 175,94 eur.

Na základe uvedeného súd právne uzatvára.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa ods. 3 cit. zákona pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 cit. zák. obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 cit. zákona, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ods. 4 cit. zák. pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. K zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách. Podľa okolností konkrétneho prípadu môže ísť o subjektívne, ako aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov. V zmysle záverov aplikačnej praxe, preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov t.j. ovplyvnia celkovú situáciu nielen na krátky čas.

Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná aj životná úroveň každého z rodičov, nakoľko platí, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

V čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom bol otec mal. detí SZČO - držiteľom živnostenského oprávnenia a jeho príjem za rok 2010 bol podľa správy Daňového úradu v Šamoríne vo výške 7 325,- eur, pričom základ dane bol vo výške 2 929,- eur.

Tak ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku č.k. 2P/13/2010, v čase predchádzajúceho rozhodnutia otec mal. detí nepreukázal svoje príjmové a zárobkové pomery, a preto súd aplikoval ust. § 63 ods. 1 Zák. o rodine a vychádzal z právnej domnienky príjmu otca, teda 20- násobku sumy životného minima, čo bola suma 1692,20 eur. Za daného stavu, súd určil výživné zo strany otca na mal. G. vo výške 100 eur, na mal. Y. vo výške 80 eur a na mal. Y. vo výške 80 eur mesačne, počnúc dňom 1.10.2010.

Matka mal. detí bola zamestnaná v spoločnosti mkem, spol. s r.o. v Starej Ľubovni s priemerným čistým zárobkom cca 400,- eur. Matka mal. detí poberala prídavky na deti vo výške 132,06 eur a daňový bonus vo výške 120,- mesačne. Iný príjem nemala.

Otec mal. detí je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody a jeho príjem je minimálny, za rok 2013 od septembra do decembra bola je čistá mzda iba 175,94 eur, z ktorej mu boli realizované zrážky na základe prebiehajúcich exekúcií na výživné.

Je nutné konštatovať, že toho času neexistuje objektívna možnosť u otca zabezpečiť si vyšší príjem a vo všeobecnosti rozsah určenia vyživovacej povinnosti zo strany povinného rodiča k mal. deťom by mal zodpovedať jeho aktuálnym príjmom a životnej úrovni.

Oproti situácii a pomerom, z ktorých súd vychádzal v čase predchádzajúceho rozhodovania, došlo na strane otca mal. detí k zmene pomerov v tom smere, že jeho príjem, z ktorého je nutné t.č. vychádzať sa podstatne znížil.

Otec mal. detí vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov v zmysle trestného rozkazu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 1T/189/2012 zo dňa 4.9.2012, na ktorý bol odsúdený pre spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno j) Trestného zákona, a prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona. Predpokladaný koniec trestu je 30.11.2015.

Na druhej strane je však potrebné poukázať aj situáciu na strane matky, keďže príjmy matky mal. detí nie sú vôbec nadštandardné a výdavky na tri mal. deti sú veľké. Doposiaľ určené výživné bolo matke uhrádzané formou náhradného výživného.

Je pravdou, že dôvody otca, ktoré uviedol pre zníženie výživného, vznikli a vyplývajú práve z jeho porušovania zákonnej vyživovacej povinnosti na mal. deti, avšak súd musí vychádzať z aktuálnych pomerov na strane povinného. Túto skutočnosť by si mal otec mal detí uvedomiť, a po ukončení trestu odňatia slobody takto zanedbanú vyživovaciu povinnosť mal. deťom všemožne vynahradiť. Súd poznamenáva, že by malo byť v záujme navrhovateľa po výkone trestu odňatia slobody nájsť si prácu, ktorá by mu zabezpečila finančný príjem tak, aby mal. deťom bol poskytnutý aspoň základný životný štandard prislúchajúci ich základným potrebám v súvislosti s ich riadnym vývinom.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že toho času nie je v schopnostiach a možnostiach otca mal. detí plniť doposiaľ určené výživné, a preto výživné znížil na minimálnu výšku určenú zákonom.

Súd plne chápe situáciu matky, ktorá pracuje, stará sa o deti v školskom veku, že zníženie výživného nie je pre ňu prijateľné. Na druhej strane je potrebné vychádzať z aktuálnych pomerov účastníkov konania a vzhľadom k tomu, že nebolo preukázané za daného stavu, žeby sa otec vyhýbal zamestnaniu, ale je vo výkone trestu odňatia slobody, kde je zaradovaný do pracovného procesu.

Ako náhle sa zmenia pomery na strane otca to znamená, že bude ukončený výkon trestu odňatia slobody, situácia sa zmení a matke nič nebráni podať návrh na zvýšenie výživného a otcova povinnosť je všemožne sa snažiť, aby zabezpečil výživné pre deti primerané ich veku a potrebám, keďže ide o deti školopovinné.

S prihliadnutím na vykonané dokazovanie a na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol o znížení výživného tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Okrem iného súd poukazuje a na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoP/95/2012-69 zo dňa 18.2.2013 a tiež na rozsudok č.k. 2CoP/26/2013-147 zo dňa 12.2.2014 týkajúci sa tiež zníženia výživného v obdobnom prípade a na dôvody v ňom uvedené.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 146, ods. 1, písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o vec starostlivosti súdu o maloleté deti, ktorú možno v zmysle ust. § 81, ods. 1, O.s.p. začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
 - b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
 - f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.